

a Keresztes-család történetét, illetve családfáját. Az 1989-es fordulat után megalapította a Magyar-örmény Baráti Társaságot és életre hívta az *Arménia: magyar-örmény időszaki szemle* c. folyóiratot, amelynek első 14 számát ő szerkesztette. Azokban az években Zoli volt a kolozsvári magyar értelmiség első számú „könyvbeszerzője”, aki olyan régi könyveket is be tudott szerezni, melyekről mi átlag halandók addig csak álmodoztunk.

Jakobovits Miklós (Kolozsvár, 1936. aug. 9. – Nagyvárad, 2012. dec. 16.) katolikus örmény család gyermekeként született. Gyermekéveit Sepsiszentgyörgyön töltötte, művészeti tanulmányait Marosvásárhelyen, majd a kolozsvári főiskolán végezte. Ezt követően, 1959-től haláláig Nagyváradon élt, ahol előbb díszlettervezőjeként működött (1961–63), majd középiskolában tanított. 1965-től a nagyváradai Körös-vidéki Múzeum képzőművészeti részlegének munkatársa, majd főmuzeológusa volt. 1989 után meghatározó szerepet vállalt a nagyváradai Egyházművészeti Barokk Képtár létrehozásában. Alapító tagja a nagyváradai Ady Társaságnak, a Keresztény Kutató Központnak, az 1994-ben újraalapított Barabás Miklós Céhnek, ez utóbbiaknak igazgatója, illetve elnöke volt. Rendhagyó művészeti és közéleti életpályáját jelzik azok a díjak, amelyekben részesítették: Kulturális Érdemrend (1974), Erdélyi Magyar Közművelődési Egylet „Szolnay Sándor” díja (1994), Erdélyi Magyar Közművelődési Egylet „Hollósy Simon” centenáriumi emlékérdeme (1996), Budapesti örmény kisebbségi önkormányzat „Kiss Ernő-Lázár Vilmos” emlékérdeme (1996), Romániai Örmények Szövetsége Művészeti Díja (1997), Munkácsy Mihály-díj (2003), Magyar Érdemrend kö-

zépkeresztje (2012). 2009-ben Zintz Mária szerkesztésében megjelent Nagyváradon Jakobovits művészetét és munkásságát bemutató tartalmas és szép kivitelezésű album. Az évek folyamán igaz barátság alakult ki közöttünk. Felkeresett engem Sümegen, erdélyi utjaimkor én is rendszeresen meglátogattam őket.

Közöttük én voltam a kakukktojás, akinek felmenői között – Zoli éveken át tartó igyekezete és sajnálatom ellenére – nem sikerült örmény szálatat felfedezni. Hogy mégis tagja lettem a triónak, abból eredt, hogy ezekben az években a Kolozs Megyei Tervező és Kutatóintézet alkalmazottjaként Szamosújvár műemléki topográfiáját készítettem. Munkám közben elkaptam a „gépszíj” és így történt, hogy Szamosújvár mellett Erzsébetváros, Csíkszépvíz, Gyergyószentmiklós, stb. örmény emlékeit is igyekeztem megismerni. Kutatásaim és ismeretterjesztő előadásaink 1989-ig tartottak, amikor családommal elhagytuk Erdélyt, majd nyugdíjazásomig a Sümegi Városi Múzeum vezetőjeként dolgoztam.

Keresztes Zoltán és Jakobovits Miklós azon nagyságok közé tartoztak, akik életükkel jelentős társadalmi és szakmai szerepvállalásaikkal mellett, az örmény kultúra ápolása keretei között mozogtak. Szellemiségükkel azok közé tartoztak, akik megmutatták, hogy életükkel miként lehet szellemi kapukat emelni és nyitni, a maguk helyén hogyan lehet jelképpé magasodni. Mondják, ilyenek azok a példák, amelyet a szükség állít az emberek elé: azt és úgy tenni, amint kell, és ahogy lehet, tudva, hogy az élet a legjobb tanító.

Drága Barátaim, számomra ez ad reményt arra, hogy a hálás utókor emlékezni fog rátok.

Megalakult a Jakobovits Miklós-emléktársaság

Első találkozója tartotta meg szerda délután az In Memoriam Jakobovits Miklós Társaság, amelynek alapító tagjai: Jakobovits Márta, az egyesület elnöke, valamint Koncsek Vadnai Zita és Opris Ibolya. A társaság célja: a nemrégiben elhunyt neves képzőművész, Jakobovits Miklós művészetét továbbvinni, emlékét, jelentős hagyatékát megőrizni, terveit megvalósítani.

A zártkörű megbeszélést a nagyváradai Lorántffy Zsuzsanna Református Egyházi Központ alagsori termében tartották meg. A Jakobovits család barátai, tisztelői gyűltek össze a találkozó alkalmából. Először a megbeszélést moderáló dr. Földes Béla köszöntötte a meghívottakat és szólt a baráti társaság fontosságáról. Ezután Veres Kovács Attila váradolasi református lelképásztor méltatta Jakobovits Miklós művészetét, humanitását.

Ezt követően a képzőművész özvegye, Jakobovits Márta kerámiaművész egy Hamvas Béla-idézetrel kezdte mondanóját: „Az embernek önmagából művet kell alkotnia, hogy az örökben abban éljen. De a műnek nyitva kell állnia, hogy aki be akar lépni, befogadja.” Szólt arról, hogy férjének az egész élete alkotás volt, ezért lényeges a nyilvánosság számára föltárni ezt a művet. Szeretnének szervezni egy kiállítást a grafikáiból – Jakobovits Miklós elképzelései szerint –, amelyet betegsége miatt tavaly már nem sikerült megvalósítani. Arra gondoltak, hogy – mivel Váradon nincs megfelelő kiállítóhely – jó volna ezt a grafikai tárlatot a debreceni MODEM-ben létrehozni. Szó volt a Horváth Imre költőhöz fűződő barátságáról is. A váradai poéta halálának huszadik évfordulója (1993. április 11-én távozott az élők sorából) alkalmából sikerült megjelentetni az 1993-ban kiadott,

Jakobovits Miklós rajzaival, rézkarcaival illusztrált, *A sárga ház* című verseskötet bővített újrakiadását.

Jakobovits Márta hozzáfűzte: sokan segítettek abban, hogy párjának ez az óhaja most megvalósulhasson.

Sok minden szerepel még a tervek között. A művész Rómában készült alkotásait bemutatnák a Római Magyar Akadémián. Az örmény származású Jakobovits Miklós meghívást kapott Jeravánba, ezért a társaság az örményországi fővárosban is szeretné kiállítani a művész munkáit. Mivel meglehetősen érdekes a művészi folyamat kibontakozása, a különféle alkotási korszakok kialakulása, szeretnének életmű-kiállítást szervezni Budapesten. A társaság várja a pártolókat, önkénteseket, akik szívesen segítenének a különféle tevékenységek során. Valószínűleg más városokban is tartanak majd találkozót.

A megbeszélés második részében többen is megosztották a jelenlévőkkel a Jakobovits Miklósról őrzött emlékeiket. Befejezőképpen Jakobovits Márta megjegyezte: reméli, hogy rendre meg tudják majd valósítani néhai párja terveit.

Toth Hajnal

(A nagyváradai Reggeli Újság 2013. április 12. számában megjelent tudósítás szerkesztett változata.)